

A Kultur

Sett noe? Hørt noe? **Tips oss!** kultur@aftenposten.no

Vurdering. Den nye Ekebergparken i Oslo er fantastisk. Byen har fått en ny attraksjon – faktisk et helt nytt sted.

Et Vigelands-anlegg for vår tid

Kommentar
Knut Olav Åmås

A Kultur- og debattredaktør

Det er rett og slett en veldig fin opplevelse å gå omkring i Ekebergparken – finere enn jeg hadde forestilt meg. Området har inntil nylig vært preget av sterkt forfall. Nå er Ekebergparken blitt et Vigelands-anlegg for vår tid – ikke voldsomt og kompromissløst som det på Frogner, men omtentksomt og tilpasset, slik vi krever det i 2013.

Det er en god del små overraskelser som venter dem som besøker Ekebergparken når den offisielt åpner på torsdag. Etter den intense og langvarige motstanden mot parkplanene fra en velorganisert aksjon, vil mange også bli overrasket over hvor organisk og gjennomtenkt alle elementene i parken inngår i landskapet i området.

31 skulpturer på plass

Jeg spår at de fleste vil bli glade for at hovedstaden har fått en helt ny og åpen park. Ekebergparken forener natur, historie og kultur på unike måter. Den er blitt et sted å være, et sted å nyte, et sted å lære. Den vil bli svært populær, litt av samme grunner som Frognerparken.

Skulpturene er naturligvis selve hovedattraksjonen i Ekebergparken. En rekke av historiens og samtidens fremste norske og internasjonale kunstnere er representert med skulpturer i parken. Det er 31 av dem installert nå, og det kan bli så mange som 80 i løpet av noen år.

Graham og Turrell

Blant dem som er på plass er Per Inge

➤ Ekebergparken forener natur, historie og kultur på unike måter. Den er blitt et sted å være, et sted å nyte, et sted å lære.

Bjørlos spesialkonstruerte stålinstallasjon *Indre rom VI – livsløpet* på en høyde over Kongsveien, Sarah Szes morsomme tre- og stålskulptur *Still life with landscape*, Dan Grahams elegante paviljong i glass og speil omtrent der dansepaviljongen lå i den gamle folkeparken, James Turrells *Ekeberg skyscape* under det gamle vannreservoaret, men med åpning til himmelen, Sean Henrys store asiatiske kvinne midt på stien, *Walking woman*, Louise Bourgeois' tett sammenslyngede *The couple* i trærne midt på en liten slette, Lynn Chadwicks bevegelige konstruksjon *Ace of diamonds* og selvsagt Marina Abramovic' *Skrik*-arbeid som blir avduket først i slutten av oktober.

Ambisjonen for helheten i Ekebergparken virker så langt godt oppfylt: Kunsten er presentert og plassert i samspill med både natur og historie. Det er ingen klisjé, men en realitet her.

Berørt, ikke uberørt

Apropos historie: I Dagens Næringslivs magasin D2 sto det 6. september at «denne skogkledte åsen, som hyller inn Oslos østre side med sin grønne uberørthet, har fått stå i fred siden kommunen kjøpte skogen i 1889 for å sikre at den ikke kom over i «private Spekulanter Hænder»».

Å snakke om «uberørthet» er helt feil. Ekebergåsen har vært berørt natur, en folkepark, i et hundreår. Kommunen har imidlertid latt parken og området forfalle i flere tiår.

Oslo fra nye vinkler

Det er fire grunner til at det er verdt å bruke noen timer i den nye Ekebergparken – og komme tilbake igjen og igjen:

For det første er det en både avslappende og overraskende måte å se en del av byen som de færreste kjenner – og også et fint sted å se Oslo fra nye vinkler på. Når er det lagt til rette for det, også i små parklommer der det bare finnes benker. Et godt sted for å søke skogens ro og stillhet.

For det andre er det lærerikt å oppdage det fine kulturlandskapet parken har vært og nå igjen er blitt. En av de ytterst fascinerende tingene ved området er at det finnes lag på lag på lag med historie der, fra de siste 10 000 år. Fra fornminnene fra steinalderen til restene av folkeparken etablert for et hundreår siden, over den dystre krigshistorien og senere tiårs kraftige forfall til dagens nye, tilpassede og moderne bruk.

Sean Henrys malte bronseskulptur *Walking woman* står midt i en av skogsveiene i Ekebergparken – og symboliserer asiatiske kvinners sentrale rolle i de globale endringene i dag.
FOTO: PER KRISTIAN BJØRKENG

Alt dette er nå blitt gjort synlig igjen, profesjonelt og omtentksomt.

Nydelige detaljer

For det tredje er det mye å lære om kunst, historie og natur i parken. Ikke minst i de to tidligere forfalne villaene i Kongsveien, nedenfor Ekebergrestauranten. De er renoveret med sans for høy kvalitet i detaljene både innvendig og ute i den romantiske hagen. I et av husene er det kafé, kalt Karlsborg Spiseforretning, i det andre er det besøkssenter med utstilling om områdets historie og natur. Parken rundt husene er preget av de mest klassiske skulpturene, for eksempel av Rodin.

For det fjerde er det verdt å bruke tid i Ekebergparken på grunn av de første-klasses skulpturene. Jeg har alt beskrevet noen få av dem. De blir for øvrig rengjort daglig. Men jeg er sterkt bekymret for hvordan parken vil klare seg i relasjon til

den særnorske sporten tagging og hærverk. Noen av skulpturene har allerede vært utsatt for det. Så ligg unna, bøller!

En tilgjengelig park

For Ekebergparken tilhører nå alle, og i motsetning til tidligere, er den virkelig tilgjengelig. Stiene og skogsveiene er omfattende renoveret og behagelige å gå på, for de har fått nytt dekke, og skulpturene er plassert med godt skjønn rundt omkring i parken.

Omtanke preger også belysningen i parken. Kritikere har fryktet vulgære lysshow, men det får de slett ikke. De moderne lyktestolpene og de lavere pullertene er meget elegante. Borte er de stygge kommunale. Lignende vellykkede erstatninger er gjort med alle benker i parken.

Forresten: Når jeg ser den ferdige parken, slår det meg at motstanden og kritikken har bidratt til å gjøre prosjektet

→ På nettet

Broen. Fikser Saga Norén å være samboer? Diskuter med Cecilie Asker under kveldens sesongåpning. Bruk hashtag #aftbroen.

Lynn Chadwicks mobile, bevegelige arbeid i rustfritt stål heter *Ace of diamonds III*. Det roterer i takt med vindens bevegelser. FOTO: PER KRISTIAN BJØRKENG

Sarah Szes skulptur *Still life with landscape* av stål og tre kan både fugler og insekter finne seg et nytt hjem. FOTO: ERLEND AAS/NTB SCANPIX

Fakta

Ekebergparken

- ▶ Utendørs skulptur- og kulturminnepark på 255 mål på kommunal grunn i Ekebergåsen i Oslo.
- ▶ Adkomst fra Gamlebyen, Kongsveien ved den gamle Sjømannsskolen, Valhallveien, Ekeberg camping og Jomfrubråtveien.
- ▶ I villaene i Kongsveien 21 og 23 er det kafé, restaurant, besøksenter med museum og barnehus.
- ▶ Åpner offisielt for publikum torsdag 26.9. kl. 18.30. Fest hele kvelden.

bedre, som jeg har påpekt tidligere. Slikt er spesielt viktig når det dreier seg om et prosjekt der det private møter det offentlige.

Lite påtrengende tema

Men hva med «det feminine» som er blitt kritisert av kunsthistorikere og latterliggjort av andre som underliggende tema for parken? Jeg er feminist, men må innrømme at jeg ikke tenkte på dette temaet i det hele tatt da jeg gikk rundt i parken. For parken er bearbeidet og utviklet slik at det er relativt lite ved det ferdige resultatet som *tvinger* tankene i den retning. De 31 skulpturene som er på plass, har muligens det feminine som tema, men det presser seg ikke akkurat på betrakterne. Jeg tenkte heller at kunstnerisk kvalitet er en fellesnevner.

Jeg har én innvending: Etter min mening er det slett ikke felt for mange trær,

men trolig altfor få. I frykt for reaksjoner fra aksjonister? I så fall er det synd. En park som ligger i en ås side, må ha utsiktspunkter, og de kunne vært langt flere i den nye parken. Skog må pleies og skjøttes kontinuerlig.

Takk for parken!

Mens jeg går rundt i Ekebergparken, møter jeg folk hele tiden. Et eldre ektepar, et yngre par med hund, en gruppe med naboer og beboere fra området. De sier de er overrasket over hvor flott parken faktisk er blitt.

Det er jeg også. Takk til Christian Ringnes som bruker 300 millioner kroner på Ekebergparken – og takk til Oslo-politikerne som har vært kloke nok til å gi byen en helt ny park.

knut.olav.amas@aftenposten.no
twitter.com/KnutOlavAmas

På nett og TV

Les mer om parken på www.ekebergparken.com. Du kan også bli med journalist Per Kristian Bjørkeng på en TV-vandring blant skulpturene i den nye Ekebergparken på aftenposten.no/kultur.

Hvordan komme dit

BUSS: 74 eller 34 til Brannfjellveien retning Mortensrud, Simensbråten.
TRIKK: 18 eller 19 til Sjømannsskolen og Oslo hospital, retning Ljabru.
TOG: Oslo S er nærmeste stasjon, bytt til buss eller trikk.